

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Karly Cháberové a soudců JUDr. Naděždy Treschlové a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci žalobce: **IMEX GROUP s.r.o.**, Ostrava, Nádražní 22, IČ: 25829005, zastoupen JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem se sídlem v Brně, Těšnovská 9, proti žalovanému: **Ministerstvo průmyslu a obchodu**, Praha 1, Na Františku 32, o žalobě proti rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu ze dne 29.4.2009, č.j. 51878/08/07400/0100,

t a k t o:

I. Rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu ze dne 29.dubna 2009, č.j.: 51878/08/07400/01000 se **z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 15.695,- Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal u Městského soudu v Praze žalobu, kterou se domáhal přezkoumání rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu ze dne 29.4.2009, č.j.: 51878/08/07400/01000, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí licenční správy Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 7.11.2008, č.j. 14965/08/07430/07400, kterým nebyla společnosti IMEX GROUP s.r.o. udělena licence k vývozu granátů ráže 40 mm OG-7V do Gruzie.

Žalobce namítl, že byl postupem správních úřadů obou stupňů krácen ve svém právu na spravedlivý proces, když mu nebyly sděleny veškeré důvody vydání závazného stanoviska Ministerstva zahraničních věcí, které bylo jediným podkladem nezákonného rozhodnutí. Bylo mu znemožněno vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí a v případě závazného stanoviska využít možnosti jeho přezkumu k mimořádným opravným prostředkům. Ministerstvo zahraničních věcí nejprve svým přípisem ze dne 21.5.2008, č.j. 115942/2008-SZVP, oznámilo správnímu úřadu své souhlasné stanovisko k předmětnému vývozu. Následně došlo k průtahům v řízení a dne 2.10.2008, tedy po uplynutí lhůty pro vydání

rozhodnutí, požádalo Ministerstvo zahraničních věcí, aby licence nebyla udělena pro změnu závazného stanoviska Ministerstva zahraničních věcí. K námitce žalobce, že vydané závazné stanovisko lze dle § 149 odst. 5 správního řádu změnit pouze citací (??to asi nebude) v přezkumném řízení, a to rozhodnutím nadřízeného správního úřadu, tedy rozhodnutím ministra zahraničních věcí, žalovaný nepřihlédl, když v napadeném rozhodnutí konstatoval, že předmětné závazné stanovisko nebylo možno zrušit v přezkumném řízení, neboť původní stanovisko nezákonné nebylo, a proto nelze aplikovat postup podle § 149 odst. 5 správního řádu. Žalobce poukázal na to, že Ministerstvo zahraničních věcí změnu závazného stanoviska neprovedlo v přezkumném řízení, a proto je dle názoru žalobce v platnosti původní závazné stanovisko. Vzhledem k tomu, že Ministerstvo zahraničních věcí změnilo vlastní vydané závazné stanovisko ve věci neprocesním způsobem, pouhým přípisem, krátilo právo žalobce brojit proti předmětné změně samostatným mimořádným opravným prostředkem a krátilo tak jeho právo na spravedlivý proces.

Žalobce vyslovil nesouhlas i s obsahem vyjádření Ministerstva zahraničních věcí ze dne 6.10.2008 s tím, že v době vyhotovení tohoto přípisu se na území Gruzie žádné jednotky Ruské federace již nenacházely. Kontrolori OBSE nehlásili v dané době z Gruzie žádné vojenské incidenty, neboť lokální vojenský konflikt v dané době již skončil. Z obsahu správního spisu není zřejmé, že by byla Gruzie označena za konfliktní či nestabilní zemi. Žalovaný ani Ministerstvo zahraničních věcí nepředložili jediný přezkoumatelný dokument prokazující pravdivost tvrzení o nestabilitě v Gruzii nebo o srovnatelném postupu ostatních států EU. Žalobci je známo, že jiné země EU a USA se podílejí na obnově ozbrojených sil Gruzie.

Žalobce dále uvedl, že vyjádření Ministerstva zahraničních věcí jsou nepřezkoumatelná pro svoji obecnost a nekonkrétnost a v přezkoumatelné části pak nepravdivá pro rozpor s obecně známou realitou. Nálezací správní úřad pochybil, když tyto přípisy pojal jako jediný podklad pro své rozhodnutí, aniž by v dané věci vyžádal a jako přílohu správního spisu připojil správní spis Ministerstva zahraničních věcí. Žalobce poukázal na to, že uvedenou námitku vznesl již v rámci řízení o rozkladu, odvolací orgán se však s touto námitkou přezkoumatelným způsobem nevypořádal.

Žalobce označil jako vadu řízení to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v důsledku nezákonné změny závazného stanoviska v době, kdy byl nálezací správní úřad nečinný. Došlo tak k porušení § 2 odst. 3 správního řádu, neboť nebyla respektována práva účastníka nabytá v dobré víře a na základě nezákonného postupu Ministerstva zahraničních věcí bylo do těchto práv napadeným rozhodnutím zasaženo. Ani s touto námitkou se žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí přesvědčivým způsobem nevypořádal.

Žalobce dále označil rozhodnutí vydaná v obou stupních za nepřezkoumatelná, neboť neobsahují úvahy, proč jsou považovány přípisy Ministerstva zahraničních věcí ze dne 2.10. a 6.10.2008 za platná závazná stanoviska. Správní orgány obou stupňů se nevypořádaly s námitkou, že přípisy Ministerstva zahraničních věcí z doby po 21.5.2008 nejsou závaznými stanovisky ani jeho zákonnými změnami a nelze k nim z daného důvodu přihlížet. Správní orgány obou stupňů akceptovaly zjevně nezákonný přípis Ministerstva zahraničních věcí označený jako změna závazného stanoviska, jehož obsah měly možnost posoudit v rámci správního uvážení vlastními prostředky a při svém rozhodnutí vycházet z jediného platného závazného stanoviska v dané věci, a to ze stanoviska ze dne 21.5.2008.

V žalobě pak žalobce navrhl doplnění dokazování výsledkem velvyslance České republiky pro Gruzii a správním spisem Ministerstva zahraničních věcí ve věci předmětných závazných stanovisek.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě popsal průběh správního řízení a vyslovil nesouhlas s tvrzením žalobce, že důvody obsažené ve změně závazného stanoviska jsou nekonkrétní a obecné a tedy nepřezkoumatelné. Důvodem nesouhlasu s udělením licence byla skutečnost, že v Gruzii proběhl vojenský konflikt, který oslabil vnitřní stabilitu této země. Sám žalobce v inkriminované době nemohl díky tomuto stavu realizovat jiný vývoz vojenského materiálu, na který měl udělenou licenci a o jejíž prodloužení platnosti následně žádal. K omezení dodávek vojenského materiálu do dané lokality přistoupily i ostatní státy Evropské unie. Dle žalovaného byl postup Ministerstva zahraničních věcí, který vedl ke změně závazného stanoviska, legitimní. V případě závazného stanoviska podle § 149 odst. 1 správního řádu se jedná o podkladový úkon, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a je závazný pro výrokovou část meritorního rozhodnutí. Přezkum závazného stanoviska ve správním řízení je možný pouze dvěma způsoby. Prvním způsobem je přezkoumání v rámci podaného odvolání proti meritornímu rozhodnutí za předpokladu, že důvody uvedené v odvolání směřují proti obsahu závazného stanoviska. Druhý způsob nastává v případě, že závazné stanovisko je nezákonné. V takovém případě lze postupovat podle § 149 odst. 5 správního řádu a v rámci přezkumného řízení závazné stanovisko změnit nebo zrušit. Vzhledem k tomu, že v průběhu daného správního řízení se zásadně změnila situace v Gruzii, muselo Ministerstvo zahraničních věcí na tuto skutečnost reagovat. Proto postupovalo v případě tohoto stále probíhajícího správního řízení tak, že změnilo své původní závazné stanovisko. Nemohlo tak postupovat ale v rámci přezkumného řízení, protože původní závazné stanovisko nezákonné nebylo. Ministerstvo zahraničních věcí postupovalo podle § 136 odst. 3 správního řádu a poskytlo žalovanému důležité informace týkající se situace v Gruzii, která v době zpracování původního závazného stanoviska neexistovala. Tyto informace žalovaný vyhodnotil jako významné pro celé řízení. Jednalo se o podklad, který je závazný a důležitý pro meritorní rozhodnutí, čímž žalovaný postupoval podle § 50 odst. 3 a odst. 4 správního řádu. Zvolený postup je v souladu s § 2 odst. 4 správního řádu, kdy žalovaný dbal na to, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem. Předmětný veřejný zájem byl deklarován změnou závazného stanoviska Ministerstva zahraničních věcí.

Na podané vyjádření žalobce reagoval replikou, ve které zopakoval svá tvrzení a vyslovil nesouhlas s názory žalovaného. Dále žalobce poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a Městského soudu v Praze v obdobných případech.

Při jednání dne 17. října 2013 předložil zástupce žalovaného vyjádření Ministerstva zahraničních věcí ze dne 14.10.2013 k žalobě, ve kterém je uvedeno, že dle názoru Ministerstva zahraničních věcí změna závazného stanoviska nebyla nezákonná pro svou nekonkrétnost a nepřezkoumatelnost. V dopise ministra zahraničních věcí ze dne 8.10.2008 byly podrobně uvedeny důvody, které vedly Ministerstvo zahraničních věcí k přehodnocení původního kladného stanoviska k žádosti o licenci.

Zástupce žalobce s odkazem na důvody vymezené v žalobě pak zdůraznil, že nesouhlasné stanovisko Ministerstva zahraničních věcí je nepřezkoumatelné. Ministerstvo zahraničních věcí nepředložilo správní spis, který by byl k dané problematice veden. Dále uvedl, že žalobci je známo, že ve stejném období Ministerstvo zahraničních věcí vydalo souhlasné stanovisko pro jinou firmu k vývozu dělostřelecké munice do Gruzie. Z toho lze dle jeho názoru dovodit, že závazná stanoviska nejsou zpracovávána na základě shromážděných

dokladů, ale jedná se o pocitové hodnocení situace jednotlivými pracovníky ministerstva. Z tohoto důvodu také navrhl doplnění dokazování memorandy vypracovanými Úřadem pro zahraniční styky, případně zastupitelským úřadem v Gruzii. Pro případ, že dokazování doplňováno nebude, navrhl, aby soud zrušil jak napadené rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu, tak rozhodnutí licenční správy Ministerstva průmyslu a obchodu a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

Zástupce žalovaného při jednání uvedl, že se žalobce nemůže dovolávat rozhodnutí soudů v jiných věcech, neboť v každém z těchto případů existovaly odlišné okolnosti. V této věci závazné stanovisko Ministerstva zahraničních věcí nelze považovat za nepřezkoumatelné. Důvod negativního stanoviska je jednoznačně vyjádřen. K tvrzení zástupce žalobce, že jiným společnostem byl vývoz vojenského materiálu do Gruzie povolen, uvedl, že od 3.10.2008 žádná licence k vývozu vojenského materiálu do Gruzie vydána nebyla. Žalobce se nemůže v daném případě dovolávat zásady legitimního očekávání, neboť každý případ povolování licence je zcela odlišný. Ze všech uvedených důvodů poté navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ze správního spisu, který byl soudu předložen, vyplývá, že žalobce podal dne 31.3.2008 žádost o udělení vývozní licence vojenského materiálu – 20.000 kusů granátů 40 mm OG-7V do Gruzie. K této žádosti se vyjádřilo Ministerstvo zahraničních věcí stanoviskem ze dne 16.6.2008 č.j.: 115942/2008-SZBP, ve kterém uvedlo, že ze zahraničně politického hlediska nemá námitky pro vydání vývozní licence pro uvedenou dodávku do země konečného užití: Gruzie. V souhlasném stanovisku stanovilo podmínky, že se gruzínská strana písemně zaváže umožnit českým orgánům kontrolu dodávky v okamžiku převzetí a o převzetí dodávky vystavit řádný doklad a dále, že žadatel doloží žádost souhlasným stanoviskem orgánů země původu materiálu k vývozu předmětného vojenského materiálu do Gruzie.

Dne 8.10.2008 bylo Ministerstvu průmyslu a obchodu doručeno stanovisko Ministerstva zahraničních věcí ze dne 6.10.2008 č.j.: 132728/2008-SZBP, aby v případě předmětné žádosti o licenci, ke které Ministerstvo zahraničních věcí vydalo souhlasné stanovisko, licence nebyla udělena a aby byla respektována změna stanoviska Ministerstva zahraničních věcí, které tímto bere zpět svůj předchozí souhlas. Ke zdůvodnění této žádosti je ve sdělení uvedeno, že situace v Gruzii je po vypuknutí gruzínsko-ruského ozbrojeného konfliktu v srpnu tohoto roku nadále velmi nestabilní. Na jejím území jsou stále přítomny jednotky Ruské federace a dochází k celé řadě vojenských incidentů. V současné době probíhá rozmísťování neozbrojené pozorovatelské monitorovací mise Evropské unie, jejímž cílem je monitorování implementace mezinárodního mechanismu pro dohled nad plněním šestibodového plánu a zajištění trvalého mírového řešení krize v Gruzii. Špatná humanitární situace a problémy s návratem uprchlíků a IDPs do zón konfliktu jsou jen dalšími aspekty velmi složité situace na území Gruzie. Pozastavení vývozů do Gruzie deklarovaly i další členské státy EU. Za dané situace by dodávky vojenského materiálu mohly destabilizovat již tak křehkou situaci v zemi a byly by v příkrém rozporu se zahraničně politickými zájmy České republiky.

Dne 5.11.2008 poté ministr zahraničních věcí v reakci na dopis ministra průmyslu a obchodu uvedl, že považuje za právně neodůvodněný požadavek Ministerstva průmyslu a obchodu, že změna stanoviska může být respektována pouze rozhodnutím v přezkumném řízení. Zrušení či změna závazných stanovisek v přezkumném řízení podle § 149 správního řádu se týká nezákonných stanovisek. V daném případě se však nejedná o změnu stanoviska

z důvodu jeho nezákonnosti, nýbrž z důvodu změny situace v zemi konečného užití. S ohledem na výše uvedené ministr zahraničních věcí uvedl, že trvá na neudělení licence. S odkazem na důvody uvedené ve stanovisku ze dne 6.10.2008 ministr zahraničních věcí vyslovil přesvědčení, že za dané situace by dodávky vojenského materiálu mohly destabilizovat situaci v zemi a byly by v rozporu se zahraničně politickými zájmy České republiky.

Na základě takto zjištěného stavu věci vydalo Ministerstvo průmyslu a obchodu dne 7.11.2008 rozhodnutí č.j.: 14965/08/07430/07400 MIPOX01EAPUK, kterým rozhodlo podle § 18 písm. c) zákona č. 38/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 38/1994 Sb.), že neuděluje společnosti IMEX GROUP s.r.o. licenci k vývozu vojenského materiálu – granátů r.40 mm OG-7V (SVM 4) do Gruzie, neboť tento vývoz není v současné době v souladu se zahraničně politickými zájmy České republiky. V odůvodnění rozhodnutí ministerstvo popsalo průběh řízení s tím, že vzhledem k nesouhlasnému závaznému stanovisku Ministerstva zahraničních věcí správnímu úřadu nezbylo, než rozhodnout o neudělení licence.

Proti tomuto rozhodnutí podala společnost rozklad, ve kterém namítala zejména nezákonnou změnu závazného stanoviska Ministerstva zahraničních věcí a skutečnost, že prvostupňový správní orgán se nevypořádal s otázkou, proč považuje přípis Ministerstva zahraničních věcí z 6.10.2008 za platné závazné stanovisko. Společnost v rozkladu dále namítala i nesprávnost příslušného stanoviska, ze kterého správní orgán při vydání rozhodnutí o neudělení licence vycházel.

O tomto rozkladu rozhodl ministr průmyslu a obchodu rozhodnutím ze dne 29.4.2009 č.j.: 51878/08/07400/01000 tak, že se rozklad zamítá a rozhodnutí licenční správy Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 7.listopadu 2008 č.j. 14965/08/07430/07400 se potvrzuje.

V odůvodnění rozhodnutí ministr zrekapituloval dosavadní průběh řízení a k námitce nezákonného postupu při změně závazného stanoviska uvedl, že v daném případě se nejedná o změnu závazného stanoviska z důvodu jeho nezákonnosti, ale z důvodu nových skutečností rozhodných pro zemi konečného užití vyváženého vojenského materiálu. Proto není možné na tento případ aplikovat ustanovení § 149 odst. 5 správního řádu. Vzhledem k tomu, že se v průběhu správního řízení zcela zásadně změnila situace v Gruzii, muselo Ministerstvo zahraničních věcí na tuto skutečnost přímo reagovat, proto postupovalo v tomto případě tak, že změnilo své původní závazné stanovisko. Licenční správa Ministerstva průmyslu a obchodu považuje za změnu závazného stanoviska okamžik písemného sdělení ministra zahraničních věcí ze dne 5.11.2008, jímž potvrdil změnu písemného závazného stanoviska doručeného licenční správě dne 21.5.2008. Ministr dále odkázal na ustanovení § 136 odst. 3 správního řádu s tím, že pod zde uvedené informace je nutné zařadit i nastalé změny v zemi konečného užití vyváženého vojenského materiálu. Správní orgán musí vždy dbát na to, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem. K řešení důsledků plurality veřejných zájmů slouží závazná stanoviska podle § 149 odst. 1 správního řádu, jimiž se správní orgány v zákonem stanovených případech vyjadřují k předmětu řízení vedeného u jiného správního orgánu a hodnotí v nich pro ty které veřejné zájmy možné důsledky řešení, které má být ve správním řízení přijato. Licenční správa Ministerstva průmyslu a obchodu vycházela z podkladů, které shromáždila podle § 50 odst. 2 správního řádu, přičemž přijetím změny závazného stanoviska Ministerstva zahraničních věcí zajistila všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, k čemuž je povinna ve smyslu § 50 odst. 3 správního řádu.

K námitce nekonkrétních a obecných důvodů ve změněném závazném stanovisku ministr průmyslu a obchodu uvedl, že důvodem nesouhlasu s udělením licence je především ta skutečnost, že v Gruzii proběhl vojenský konflikt, který do značné míry oslabil vnitřní stabilitu této země. Nelze si představit, že ve spojitosti s nestabilitou Gruzie by vojenský konflikt nebyl konkrétním důvodem pro omezení vývozu vojenského materiálu do této země především ze zahraničně politického hlediska ze strany státu vývozu. K tomuto postupu se rozhodly i další členské státy Evropské unie, což je deklarováno v písemném vyjádření ministra zahraničních věcí ze dne 5.11.2008. Ministerstvo průmyslu a obchodu není kompetentní k posuzování toho, zda Ministerstvo zahraničních věcí vycházelo při zpracování změny závazného stanoviska ze zcela zjištěného stavu dané věci. K posouzení otázek zahraničně politických v daném správním řízení je kompetentní z věcného hlediska právě tento dotčený správní orgán. Je-li společnost přesvědčena, že obsah změny závazného stanoviska nevycházel ze zcela zjištěného stavu v dané věci, měla právo podat návrh na přezkum závazného stanoviska pro jeho nezákonnost.

Městský soud v Praze na základě žaloby v rozsahu žalobních bodů, kterým je vázán (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně. Při přezkoumání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Podle § 18 písm. c) zákona č. 38/1994 Sb., ve znění účinném v době vydání napadeného rozhodnutí ministerstvo licenci neudělí, jestliže je to odůvodněno zahraničně politickými, obchodními nebo bezpečnostními zájmy České republiky.

Podle § 16 odst. 1 téhož zákona ministerstvo rozhodne o žádosti o licenci po předchozím udělení souhlasu Ministerstvem zahraničních věcí ve lhůtě 60 dnů od jejího doručení. Ministerstvo zahraničních věcí se k žádosti písemně vyjádří do 20 dnů ode dne, kdy mu byl ministerstvem doručen stejnopis žádosti. Ve zvlášť složitých případech lze lhůtu k vyjádření na základě vzájemné písemné dohody ministerstev přiměřeně prodloužit.

V daném případě námitky žalobce směřují proti negativnímu stanovisku Ministerstva zahraničních věcí, které bylo důvodem pro neudělení požadované licence.

Judikaturou Nejvyššího správního soudu bylo opakovaně vysloveno, že stanovisko Ministerstva zahraničních věcí k žádosti o udělení licence k vývozu vojenského materiálu má charakter závazného stanoviska podle § 149 zákona č. 500/2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád). Předmětné ustanovení zavedlo s účinností stávajícího správního řádu výslovnou úpravu zvláštností správního řízení v situaci, kdy správní rozhodnutí vydané v takovém řízení je podmíněno závazným stanoviskem.

Městský soud v Praze k otázce závazného stanoviska vydaného Ministerstvem zahraničních věcí v řízení podle zákona č. 38/1994 Sb. uvedl v rozsudku ze dne 8.4.2010 č.j. 11 Ca 197/2009 následující skutečnosti:

Podle ustanovení § 149 správního řádu závazné stanovisko je úkon učiněný správním orgánem na základě zákona, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu. Správní orgány příslušné k vydání závazného stanoviska jsou dotčenými orgány. Správní orgán usnesením přeruší řízení, jestliže se dozvěděl, že probíhá řízení, v němž má být vydáno závazné stanovisko. Jestliže bylo v průběhu řízení o žádosti vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti

vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne. Jestliže odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá odvolací správní orgán potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska. Tomuto správnímu orgánu zasílá odvolání spolu s vyjádřením správního orgánu prvního stupně a s vyjádřením účastníků. Po dobu vyřizování věci nadřízeným správním orgánem správního orgánu, který je příslušný k vydání závazného stanoviska, lhůta podle ustanovení § 88 odst.1 neběží. Nezákonné závazné stanovisko lze zrušit nebo změnit v přezkumném řízení, k němuž je příslušný nadřízený správní orgán správního orgánu, který vydal závazné stanovisko. Jestliže správní orgán při své úřední činnosti zjistí, že jiný správní orgán učinil nezákonné závazné stanovisko, dá podnět správnímu orgánu příslušnému k přezkumnému řízení a vyčká jeho rozhodnutí. Zrušení nebo změna závazného stanoviska je v případě, že rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno, již nabylo právní moci, důvodem obnovy řízení.

Jak je z výše uvedeného patrné, smyslem a účelem předmětného ustanovení je naplnit zásadu rychlosti a hospodárnosti postupů (procesní ekonomie) podle ustanovení § 6 správního řádu a minimalizovat možnost, že správní orgán „marně“ povede řízení, jehož výsledek bude tak či onak předurčen obsahem závazného stanoviska..

Úprava, uvedená v ustanovení § 149 správního řádu, se však, jak Nejvyšší správní soud zdůraznil také v rozsudku ze dne 13.8.2009, č.j.: 7 As 43/2009 - 52, dostupném na www.nssoud.cz, týká výlučně postupu „uvnitř“ správního řízení a žádným způsobem, a to ani nepřímě, neomezuje rozsah soudního přezkumu závazných stanovisek. V soudním řízení správním je proto tuto právní úpravu nezbytně aplikovat v kontextu ustanovení § 75 odst.2, věty druhé s.ř.s., podle kterého byl-li závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí jiný úkon správního orgánu, přezkoumá soud k žalobní námitce také jeho zákonnost, není-li jím sám vázán a neumožňuje-li tento zákon žalobci napadnout takový úkon samostatnou žalobou ve správním soudnictví.

Z hlediska procesního je závazné stanovisko podle ustanovení § 149 správního řádu úkonem správního orgánu prováděným podle části čtvrté téhož zákona. Při vydávání závazného stanoviska je proto třeba postupovat v souladu s ustanovením § 154 správního řádu, podle kterého jestliže správní orgán vydává vyjádření, osvědčení, provádí ověření nebo činí sdělení, která se týkají dotčených osob, postupuje podle ustanovení této části, podle ustanovení části první, obdobně podle těchto ustanovení části druhé: § 10 až § 16, § 19 až § 26, § 29 až § 31, § 33 až § 35, § 37, § 40, § 62, § 63, a obdobně podle těchto ustanovení části třetí: § 134, § 137 a § 142 odst. 1 a 2; přiměřeně použije i další ustanovení tohoto zákona, pokud jsou přitom potřebná.

S ohledem na zvláštní postavení závazného stanoviska, kdy jeho obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu, je podle Nejvyššího správního soudu zvlášť významné přiměřené použití ustanovení o obsahu, formě a náležitostech rozhodnutí (ustanovení §§ 67 a 68 správního řádu), především pak ustanovení § 68 odst.3 citovaného zákona, podle kterého se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Obsah závazného stanoviska, a to zejména v případě negativního závazného stanoviska, by tedy měl alespoň v základní rovině odpovídat požadavkům kladeným na odůvodnění správního rozhodnutí. Jedině tak bude možné přezkoumat ve správním soudnictví zákonnost závazného stanoviska

jakožto úkonu správního orgánu, který byl závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 s.ř.s.

V daném případě žalobce namítl, že závazné stanovisko, ze kterého Ministerstvo průmyslu a obchodu vycházelo, bylo přijato nepřipustným postupem a že toto stanovisko je nepřezkoumatelné pro svou obecnost a nekonkrétnost a v přezkoumatelné části pak nepravdivé pro rozpor s obecně známou realitou. Námitku vady řízení soud shledal jako důvodnou.

Podle shora citovaného ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu, jestliže odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá odvolací správní orgán potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska. Podle tohoto ustanovení však ministr průmyslu a obchodu jako odvolací správní orgán rozhodující o rozkladu nepostupoval. Ačkoliv žalobce v podaném rozkladu napadal obsah závazného stanoviska, nevyžádal ministr průmyslu a obchodu potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od ministra zahraničních věcí jako od orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska, kterým bylo Ministerstvo zahraničních věcí. Na povinnosti odvolacího orgánu takto postupovat nic nemění to, že ministr zahraničních věcí se ke změně závazného stanoviska vyjádřil ve sdělení ze dne 5.11.2008. Toto potvrzení závazného stanoviska bylo učiněno mimo odvolací řízení, nelze jej tedy považovat za potvrzení závazného stanoviska Ministerstva zahraničních věcí, ze kterého vycházelo Ministerstvo průmyslu a obchodu při vydávání rozhodnutí o neudělení licence. Vzhledem k uplynutí doby od listopadu 2008, kdy sdělil své stanovisko ministr zahraničních věcí, do dubna 2009, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, nelze vyloučit změnu poměrů, navíc dopis ministra zahraničních věcí nemá náležitosti rozhodnutí, nemůže tedy v žádném případě nahradit úkon nadřízeného správního orgánu předepsaný v ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu.

Dle názoru soudu toto nerespektování ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu představuje takové porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Jestliže závazné stanovisko nebylo přezkoumáno v rámci odvolacího řízení, pro které bylo vydáno, zákonem stanoveným způsobem, neměl ministr průmyslu a obchodu pro rozhodnutí o rozkladu zákonem požadovaný podklad, to je ministrem zahraničních věcí přezkoumané negativní závazné stanovisko. Ke změně původně kladného stanoviska k vývozu předmětného vojenského materiálu do Gruzie nedošlo až sdělením ministra zahraničních věcí ze dne 5.11.2008, ale závazné stanovisko bylo změněno již dopisem ministerstva ze dne 6.10.2008.

Za situace, kdy přezkoumání závazného stanoviska dosud nebylo provedeno zákonem stanoveným způsobem se pak soud nemůže zabývat dalšími námitkami žalobce směřujícími proti postupu při změně stanoviska a proti věcnému hodnocení situace v Gruzii, neboť je třeba, aby se těmito námitkami, které jsou i obsahem odvolání, nejprve zabýval správní orgán při rozhodování podle § 149 odst. 4 správního řádu.

Vzhledem ke shora uvedené vadě řízení soud napadené rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce měl ve věci úspěch. Náklady řízení představují soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč, odměna advokáta za 2 úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby) po 2.100,-

Kč a 2x režijní paušál po 300,- Kč (§ 7, § 9 odst.3 písm.f/, § 11 odst. 1 a § 13 odst. 3 vyhl.č.177/1996 Sb., ve znění platném do 31.12.2012) a o odměnu za jeden úkon (účast při jednání) za 3.100,- Kč a režijní paušál ve výši 300,- Kč ((§ 7, § 9 odst.3 písm.d/, § 11 odst. 1 a § 13 odst. 3 vyhl.č.177/1996 Sb., ve znění účinném od 1.1.2013), dále náhrada hotových výdajů (cestovné) ve výši 2.119,- Kč a náhrada za promeškaný čas (10 půlhodin) ve výši 1.000,- Kč. Pokud se jedná o částku 2.119,- Kč ta je vypočtena za cestu na jednání dne 17.10.2013 na trase Brno-Praha a zpět (410 km) vozidlem Volvo C30 RZ 8B4 3479. Protože zástupcem žalobce je advokát, který je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je tento povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s.ř.s.). Částka daně činí 2.376,- Kč. Náklady řízení tedy celkem činí 15.695,- Kč. Soud nepřiznal náhradu nákladů řízení za porady zástupce žalobce se žalobcem v místě sídla žalobce, neboť má za to, že takový náklad není nákladem důvodným. Pokud se jedná o repliku žalobce k vyjádření žalovaného, tato nebyla soudem vyžadována a jsou v ní opakovány argumenty žalobce ze žaloby, a proto soud ani za tento úkon náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode

dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních

u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno.

O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým

označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo

svátek, je

posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání

lhůty k

podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.

ř. s.

a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení

rozhodnutí,

proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem;

to

neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj

jedná

nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Variabilní

symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 17. října 2013

JUDr. Karla Cháberová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Marcela Brabcová